

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris
Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis**

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

No[n] solu[m] te[m]poraria & ad certu[m] serua[n]da te[m]pus, sed &
p[er]petua, totq[ue] vit[a]e spacio obliga[n]tia uota, fieri ab hominibus
posse. llll.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

quibus itidē oblatrat: hoc eē meꝝ & pnciosum hoīm inuētum cū
iā aperte sit ostensum: à deo primū prodixisse tā salutare institutū.

¶ Non solū temporaria & ad certum seruanda tēpus:
sed & perpetua totoꝝ uitæ spacio obligantia uo
ta, fieri ab hominibus posse.

Cap. III.

I.

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

N superioribus quidem uerbis, circa secundi capitis
hui⁹ libri principiū citatis, proposuit Lutherus: no
uū testamentū et ecclesiā primitiuā damnare perpe
tuū hoc uoti genus, rarissimæ & miraculosæ castita
tis: qd in pcedēte capite, diffuse refutatū ē. **V**bi ad

iecit ex industria particulā illā, ppetuū: ad genus uoti, qm̄ sentit, q
si qua fiant uota in monasticæ uitæ professiōe: ea solū debere eē
ad tēpus obligātia, & q̄ diu uoluerit is q̄ huiusmodi uotis se obstrin
git, eo qdē pacto, ut cū uisum ei fuerit: possit deposito habitu mo
nachali redire ad seculū, & si animo suo sedeat, eiꝝ sit cordis: uxore
ducere: & liberos progignere. Quod ex uerbis eius sequētibus: ex
libro ipsius de uotis monasticis inscripto desumptis (sicut & om̄ia q̄
in hoc libro adducunt ab eo dicta) erit om̄ibus apertissimū. **V**otū

(inquit) castitatis et toti⁹ monasticæ, si piū est: debet necessario se
cū inuoluere libertatē rursus omittendi, & in hanc ferme senten
tiā interpretari. **V**oueo tibi obedientiā, castitatē, paupertatem ser
uandā in tota regula sancti Augustini usq; ad mortē, libere, hoc ē
ut mutare possim: quando uisum fuerit. **S**i aliter interpreteris aut

intellegeris: cernis ex prædictis peccari aduersus libertatē diuinā
nobis mādatā. **H**æc Lutherus. ¶ Sed non uidet ipse: in medio die
palpitans ac captus oculis: q̄ secū pugnent illa uerba, quæ tamē si
mul cōnectit, uouere tria illa uota usq; ad mortē seruāda: eademq;
uouere libere, ut possit uouens ea rescindere & infringere, cū libi
tū ei fuerit. **S**i enī usq; ad mortē quis ea uouet: nō ergo libere, ad
Lutheri sensum (id est, cū facultate prætermittendi ea uota: quā
do placitū ei fuerit) eadē uouet. **E**t diuerso si secundū illā intelligēt
iam, libere quis ea uouet uota, & cū potestate dimittendi illa p suo
arbitrio, atq; frāgēdi: nō ergo usq; ad mortē uouet ea seruāda. **V**t
plane hæc duo, uouere usq; ad mortē obseruāda uota, & libere uo
uere quæ in eodē orōnis cōtextu unā cōiūgit) manifeste inter se
dissideant, neq; inuicē cohærere possint. ¶ **P**ræterea. Irrationabile
id plane

id plane uidetur, hominem in contrahendo cœdete connubiali se posse perpetuo obligare uxori; quandiu uita utriq; superstes fuerit, neq; à data fide coniugali eū posse desciscere: aut abrūpere uinculū illud ante obitū uxoris. & tamē uirum tractū desiderio contemnendi mundū, & deo seruiēdi in professione monastica: nō posse perpetuo se obstringere ad obseruandū id uitæ genus, & uota illi annexa. Sic enim maior fieri posset hominis ad hominē obligatio, quàm hominis ad deū: à quo tamē totus pendet. neq; deo polliceri quis posset tam diuturnū obsequiū: quantū homini pollicetur, quod reuera absurdū est. ¶ Ad hæc. In alijs uitæ generibus iiii. uidemus suscipi professionē ab ijs qui ea amplectunt, ad finē usq; totius ætatis: & ante mortē, illam semel susceptā deserere non posse. ¶ **V**t si quis sacris inietur ordinibus, & ad sacerdotalem gradū prouehatur: nō datur illi, ex statu illo ecclesiastico pro nutu suo regredi in laicū, neq; abiecto sacerdotio rursus in feri turbæ populari et plebeia. Quid ergo? nunquid licebit post facta deo uota & susceptam cucullā, rursus illam exuere: & post oblatā deo sui ipsius cōsecrationē, è sacro ad prophanū uitæ institutū regredi. Quis orosanae mentis: id unq; senserit? Nam si ita se res haberet: status monasticus esset omnium uitæ generū, quibus itur ad deum, abiectissimus, & nulla nixus firmitate. qui tamen à sanctis patribus merito sublimi constituitur loco: dignitateq; nō modica (ut sequēs ostendet sermo) est conspicuus. ¶ **A**dde q; si pro nutu liceret cuiq; à v. suscepta professione monachali ad uitam secularē regredi: nihil in monasterijs stabile, nihil firmū, nihil deniq; constans subsisteret. Hodie siquidē id uitæ institutū profiterent pleriq;: & cras aut perendie illud reicerent, causati se amplius ferre nolle iugū regularis disciplinæ: q; eis illud graue & intolerabile uideret. Neq; id tē tantes: soluerēt aut præuaricarent uota. quoniā ea fecissent, illa cōditione: q; ab eis discedere reuocareq; pedē, cum uisum sibi fuerit, possent. Et hoc pacto, quēadmodū apes in aluario alternāt intrandi egrediendiq; uices, subindēq; eadē modo introeunt apiarium, modo exeunt: cernerent in domibus cœnobiticis religiosi hōdē nunc parare ingressum, nunc egressum tentare: nunc itē assumere cucullā, paulo post uero eandē abijcere. ut nihil tunc in mundo miserabilius aut hortendum magis esset & despicabile: quàm domus

LIBER TERTIVS

- VI. **domus monastica.** ¶ Rursum ubi tunc locum haberet hæc salutaria dñi nostri documenta; Nemo mittens manū ad aratrū & aspiciens retro: aptus est regno dei. Et mēores estote uxoris Loth. Et qui perseverauerit usque in finē: hic saluus erit. & similia id genus: quæ ad persistendū in bono opere, studiosē nos admonent. Sane & apud antiquos patres anachoritas, nihil erat magis probrosum & ignominiosum: quā ex uita eremitica redire ad seculū. Apud Lutherū uero, gloriosum erit: quēpiā ex monacho fieri non monachū. ¶ Huic accedit, quod beatus Bernardus in uno sermonū de purificatione beatæ Mariæ uirginis purissimæ, post præclarā exhortationē ad fraternā dilectionē, ad sanctū seruorē, ad hūilitatē, & cæteras uirtutes: demū subnectit. In quibus omnibus si quis forsitan proficere dissimulat, & proficisci de uirtute in uirtute: non uerit, quisquis huiusmodi est, in statioe nō in processioe se esse, immo uero & in regressione: quoniā in uia uite progredi: regredi est; cū nihil adhuc in eodē statu permaneat. Hæc ille. Secundū Lutheri uero placitū, contra, regredi à uia dñi: erit in ea progredi. & retrocedendo: quis ad profectū uberiorem promouebitur. quod quonā modo fieri possit: non uideo. ¶ Postremū, afferet huic rei propositæ non contēendas suppetias Maphæus Vegius: uir præclaræ & religiosæ eruditionis, qui in suo opere, de perseverantia religionis inscripto, & in septē libros dissecto: copiose, elegāter & pie disserit, quanto sit enitendū studio & quibus uis: ad persistendū in religione monastica, quā quis semel fuerit amplexatus. ¶ Cæterū ad subuertendū Lutheri lapidem angularem, & in fundamento suæ structuræ positum, quem in huius capitis fronte monstrauimus ab eo erectum: operæ precii fuerit hic paucis ostendere, uota perpetua deo recte fieri posse: nō solum ad aliquod tempus, sed semper obligatoria. Quod & sequentibus mōsemur rationibus.
- IX. ¶ Primū nam rem quampiā inanimatā, ut domū, agrum, aut uestem: recte quis consecrare dño poterit, uotoq; dicare in tēpus perpetuū, ut non possit illud postea accommodari in alium usum: aut retrahi à domini ministerio cui semel est dicatum, ad prophanos usus, secundum illud uerbum domini in Leuitico. Omne quod domino cōsecratur, siue homo fuerit siue animal: non ueniet, nec redimi poterit. quicquid semel fuerit consecratum: sanctum sanctorum

Lucæ.9
Lucæ.17
Mat.10.

Bernardus

VIII
Maphæus
Vegius

Leuiti.27

rum

rum erit. Et rursum, Quod semel domino cōsecratū fuerit: nō poterit amplius in alios usus applicari. Igitur & seipsum poterit etiā homo dedicare deo; cōsecratione in omne tempus uitæ reliquū obligatoria. Alioqui sanctior erit et augustior oblatio dño facta, cū domus aut uestis illi in ministeriū dicatur perpetuū: q̄ cū seipsum obtulerit homo per monasticā uitæ professionē in obsequium. q̄ nō posset ipse perpetuo uoto se obstringere: ad stabilē in eo dei obsequio permanentiā. ¶ Insuper, uidemus tēplum aliquod dño cōsecratū: amplius ad communē hominū usum non cōuerti, nec uas aliquod sacrū. Et Balthasar rex Babylonicus præsentiē dei ultionē sensit: quod uasa templi dñici in ministerium suæ mensæ temerarius applicuit. Homine igitur deo per uotum religionis dedicatū: quis probe admiserit, prætermissio uoto, ab ea sui cōsecrationē ad seculū regredi posse? Nōne si id ipsum annuimus; maiore inanimi dei templo aut uasi deferimus honorē & uenerationē: quā animato ei⁹ tēplo & homini; qui est tēplum dei uiui: & spūale quidē ac uiuum tēplum. ¶ Præterea. Cū admonet diuinus propheta nos uouere & reddere dño munera: simpliciter & absolute id profert, & sine certa tēporis determinatiōe, relinquēs id uouētis arbitrio: an perpetuo uoto aut tēporario se uelit astringere. Non enim dixit. Uouete ad tēpus solū: aut ad certos aliquot dies, ne uideretur dānare uotū pro toto uitæ tempore obligatoriū. sed duntaxat ait, uouete: nulla adiecta temporis mentione. quo insinuet, nos eo quo uouerimus modo: exoluere uotū debere. ut si ad tēpus uouerimus: illud ita reddamus. sin uero ad perpetuū nos astringerim⁹ uotū: illud itidē integre persoluam⁹. Detorquet igitur ad suum sensum scripturā, & suo arbitratu coarctant: qui dicunt nos solū ad tēpus posse q̄piā uouere, quoniā quod simpliciter prolatū est: ipsi cū adiectione constringunt. ¶ Ad hæc. Qui ad certum aliquod temporis spaciū uouet se quippiā boni facturum, ut per annum integrum: præstat deo gratum obsequiū illa uoti æditione. Qui uero per maius temporis interuallum ut per quinquennium, uouet se idē bonū opaturū: gratius deo præbet officiū. quoniā diuturnius, & quod prolixiore extendit mora. Qui igitur per maximum temporis quo potest spaciū, utpote totum suæ uitæ curriculū, alligat se uoto cuiuspiā gratissimū deo munus offert; ceterisq̄ præstantius. Quare admit-

N tens

X.

Danic. 5

XI.

1. Corin 3
Psal. 75

XII.

LIBER TERTIVS

ensuotum duntaxat tēporariū fieri posse, & nō ppetuū: quod mi-
nus est bonū, relinquit homini. quod uero digni⁹ est & perfecti⁹ a-
dimit eidem. Nō recte igitur is consultit hominis perfectioni: quā,
ne ad summum prouehatur apicē, impedit & detruat. ¶ Deniq;
uouentes deo monasticæ disciplinæ professionē, & postea eandē
iam inchoatā deserentes: persimiles habentur populo Israelitico, q-
egressus Aegypto & per desertum tendens in terram re promissi-
onis: suspirauit post ollas carniū Aegypti, post allia, cæpas & pepo-
nes Aegyptios, neglecto manna dulcissimo: cælitus sibi in cibū quo-
tidianum præparato. Quinimmo & ad id progressus est infanix ta-
dem populus: ut ducem sibi constituere uoluerit ac deligere, cuius
auspicis & ductu reuertere in Aegyptū. Atq; graui plaga popul⁹
ille est afflictatus et pcussus à domino: ob hanc mentis inconstan-
tiam, ingritudinemq; & reuersionē ad uomitū suum. Igitur & q-
subierint arctitudinē uitæ regularis, & postea defecerint ab ea per
uotorū uiolationē, reditūq; ad secularē uitā quam abdicauerant: nō
euadēt manū domini ultricē, sed graues temeratae fidei & promissa-
tionis dabunt pœnas. ¶ Porro qui hac de materia ampliorē & e-
xactiorē exposcit pertractationē: recurat ad octogesimum septi-
mum caput libri de sacramentalibus, uenerandi patris doctrinaq;
præstantissimi, Thomæ Walden. ubi contra Viclefum & suos as-
sectatores comprobatur egregius ille author, et multiplices sacrae scri-
pturæ testimonio, & eximiorū patrū Augustini, Ambrosii, Dama-
sceni, cæterorūq; autoritatibus: uota monastica debere esse per-
petua, neq; monachū posse à suo resilire proposito nec regredi ad
seculum, quod hic inficiatur Lutherus.

¶ Religiois monasticæ dignitatē, ab antiquitate eiusdē,
& diuturnitate tēporis quo uiguit: liqdo patefieri. Cap. V.

Aeterū quoniā totum Lutheri studiū & conatus
in eo (quē impugnamus) libro suo, de uotis monasti-
cis inscripto, tēdit ad uituperationē, damnationē ac
improbationē uitæ monasticæ: operæ precii factu-
ri sumus (nisi nostra nos fallat sententia) si è diuerso
elaboremus eam claris extollere laudibus: prædicareq; insigniter,
et ingenti commendatione admodū dignā esse ostendere. Quod
primum tentabimus aggredi per manifestationem antiquitatis
ipsius,

XIII.

Exodi. 16
Numeri. 11

Numeri. 14

XIII.

Thomas
Walden